

vati. Poněvadž však zpeněžení z jiných důvodů musí býti provedeno, nelze vymáhající věřitelku z něho vyloučiti, dokud její zástavní právo nezaniklo.

Čís. 14149.

Smlouva o koupi losů na splátky není závazná, dokud nebyla vydána kupiteli předepsaná listina o prodeji podle § 2 b) zákona ze dne 30. června 1878 čís. 90 ř. z.

Oznámil-li kupitel prodávající firmě, že objednávku losů zrušuje a žádá vrácení splátky a došel-li tento dopis prodávající firmě ještě dříve, než jí byla odevzdána jejími agenty objednávka kupitelova, nedošlo k ujednání platné a závazné smlouvy.

(Rozh. ze dne 7. února 1935, Rv II 22/33.)

P r v ý s o u d nevyhověl žalobnímu žádání, by uznáno bylo právem, že kupní smlouva uzavřená mezi žalobcem a žalovanou o 10 kusech čsl. státních stavebních losů v roce 1921 podle prodejního listu ze dne 25. února 1931 jest neplatná, a že žalovaná jest povinna vrátiti žalobci splátku a vydati mu podesanou biankosměnku do 14 dní pod exekucí. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalobcovu změnil rozsudek prvního soudu a uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Právní názor, že smlouva o prodeji losů na splátky není závazná, dokud nebyla vydána kupiteli o prodeji předepsaná listina podle § 2 b) zákona ze dne 30. června 1878 čís. 90 ř. z., byl podrobně odůvodněn již v rozhodnutích čís. 11.366 a 11.779 sb. n. s., na něž se dovolatelka pro stručnost odkazuje. Dovolací soud nemá příčiny, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil. Oznámil-li žalobce žalované firmě dopisem ze dne 15. února 1931, že objednávku losů zrušuje a žádá vrácení splátky a podepsané jím směnky a došel-li tento dopis žalované firmě ještě dříve, než jí byla předána jejími agenty žalobcova objednávka, tedy nedošlo k dojednání platné a pro žalobce závazné smlouvy o koupi losů na splátky, a na tom nemohla nic změnit okolnost, že žalovaná firma přes to zaslala žalobci dodatečně prodejní list, ježto žalobce jeho závaznost pro sebe neuznal a žalované firmě to oznámil. Nedošlo-li k dojednání platné a pro žalobce závazné smlouvy, přísluší žalobci proti žalované firmě nárok na vrácení toho, co jí na tuto smlouvu plnil (§ 1435 obč. zák.).

Čís. 14150.

Předpis C, na který odkazuje § 54 vyhlášky c. k. moravského místodržitelství ze dne 17. června 1907 čís. 64 z. z. mor., neupravuje celistvě služební poměr cestářů, nýbrž stanoví jen jejich povinnosti a kárnou odpovědnost.

Služební knížka vydaná na základě § 25 tohoto předpisu nedokazuje ještě veřejnoprávní ráz služebního poměru cestáře.

(Rozh. ze dne 7. února 1935, Rv II 610/33.)

Žalobce tvrdě, že je jako cestář k žalovanému okresu v poměru veřejnoprávním, neuznává svého propuštění v roce 1927 ze služeb žalovaného okresu, poněvadž prý nebyl propuštěn po zavedeném disciplinárním řízení, pokud se týče toto se nestalo způsobem předepsaným instrukcí pro cestáře podle vyhlášky c. k. moravského místodržitelství ze dne 17. června 1907 čís. 64 z. z. pro Moravu, nebo zákonem ze dne 17. prosince 1919 čís. 17/20 sb. z. a n. a vládním nařízením ze dne 15. července 1920 čís. 437 sb. z. a n., a žádá důsledkem toho žalobou výplatu svých požitků od 1. ledna 1928. Nižší soudy žalobě nevyhověly, odvolací soud z těchto důvodů: Podle zjištění prvního soudu byl žalobce cestářem od roku 1907 do roku 1927, arcí nikdy nebyl u okresního silničního výboru, vztahmo silniční správní komise okresní zaměstnán plně a trvale tak, že by jeho služba byla jeho stálým a výhradním povoláním a že by služební požitky z ní tvořily převážnou většinu veškerých jeho příjmů (§ 3 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 17/20 sb. z. a n. ve znění doplněném §em 1 zákona ze dne 21. prosince 1921 čís. 478 sb. z. a n.). Hledíc k tomu, že byl ustanoven dříve, než zákon čís. 17/20 nabyl platnosti, a ve sporu ani netvrdil, že by byl v propadné lhůtě tří měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, t. j. od 12. ledna 1920 vykonal opční právo vyhrazené v § 25 II uvedeného zákona, zůstal i nadále ve svém dosavadním služebním postavení, takže pro posouzení jeho služebního poměru platí jeho dosavadní služební smlouva (viz zákonné místo posléz citované). Prvý soudce tedy v podstatě nepochybil, pokud dospěl k právnímu názoru, že služební poměr žalobcův nemůže býti posuzován podle ustanovení citovaného zákona. Otázka je nyní, jakého rázu byla služební smlouva žalobcova. Tu připouští odvolatel sám, že před zákonem čís. 17/20 nebyl služební poměr cestářů upraven zákonnými předpisy. Takových předpisů nemá zejména ani vyhláška c. k. místodržitelství ze dne 17. června 1907 čís. 64 z. z. mor. v § 54 příl. A, pojednávajícím o služebnictvu. Odstavce 2 a 3 tohoto paragrafu znějí takto: »O tom, co cestářům konati náleží a jaké jsou jejich povinnosti, obsahuje bližší ustanovení předpis C. Silničním výborům jest se o to starati, aby každý pohrabáč obdržel exemplář tohoto předpisu, aby se jím spravoval.« Předpisem C míněn je tu předpis pro cestáře (pohrabáče), jenž je právě otištěn v předložené služební knížce žalobcově. Předpis ten, jak i z obsahu jeho patrné, neupravuje tedy celistvě a podrobně služební poměr cestářů, nýbrž stanoví pouze jejich povinnosti a upravuje jejich disciplinární odpovědnost. Z toho a zvláště i z ustanovení § 25 předpisu, které pojednává o služební knížce a jejím účelu, plyne jasně, že služební knížka příl. B sama o sobě nikterak nedokazuje veřejnoprávní ráz služební smlouvy žalobcovy. Jinak netvrdil ani žalobce sám, že by mu kdy bývala doručena nějaká jmenovací listina, obsahující podrobná ustanovení o jeho služebním poměru, a rovněž

z předložených protokolů o zasedáních silničního výboru okresu B. nelze vyčísti nic podrobnějšího a to ani o definitivním ustanovení žalobce cestářem. Odvolatel své stanovisko opírá kromě služební knížky též o »závazné prohlášení ze dne 9. ledna 1926« (založeno ve spisech okresního úřadu v N. M. na M.) a o poslední odstavec výpovědi svědka Josefa H-y, někdejšího předsedy silniční správní komise. Leč tyto průvody svědčí proti odvolateli. V citovaném prohlášení zavázal se žalobce »dle usnesení správní komise ze dne 6. října 1925 a dle ústního vysvětlení pana předsedy« vykonávati všechny práce cestářské vždy 3½ dne v týdnu za roční odměnu 1.100 Kč a to pod následky disciplinárními (bližší tam vytčenými) a v případě onemocnění aneb nutného zaneprázdnění vyžádati si dovolenou vždy řádně předem, a podrobil se zároveň všem předpisům podle dodané mu služební knížky pro cestáře. Už sám doslov tohoto prohlášení ukazuje tedy zřejmě na poměr smluvní. Také by nemělo smyslu, aby předseda nově dosazené správní komise silniční znova přijímal všechny dosavadní cestáře okresního výboru silničního a jednotlivě je zavazoval oním prohlášením, kdyby šlo již o definitivní cestáře ve služebním poměru veřejnoprávním. Dokládá se, že byly platy cestářů okresu B. nestejně a ustanovovány byly vůbec individuálně podle volného uvážení silničního výboru; za zvláštní práce bývali cestáři zvlášť placeni jako nádeníci. Že cestáři okresu B., mezi nimi též žalobce, neměli nároku na pensi, bylo taktéž prokázáno; žalobce sám ve své žádosti (jako bývalý cestář) je si toho zřejmě vědom, an prosí o znovupřijetí do služby cestářské neb aspoň o vyměření »pomoci« za 20 roků jeho práce. I tyto okolnosti ukazují k tomu, že služební smlouva žalobce jako cestáře byla nepochybně rázu soukromoprávního. Právem tedy podřadil prvý soudce nároky žalobou vznesené předpisu § 1162 d) obč. zák. o propadné lhůtě 6 měsíců, do které by byly musely býti uplatněny. Tato lhůta již dávno minula. K nepopřnému zjištění, podle něhož byl žalobce na podzim 1927 ze služeb jako cestář propuštěn pro krádež cementu, se podotýká, že před svým propuštěním výslovně krádež tu doznal, jak prokázáno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobní nárok na zaplacení služného za léta 1928 až 1931 byl opřen o to, že žalobcův služební poměr byl rázu veřejnoprávního a že nebyl zrušen propuštěním ze služby, nýbrž že trvá dále. Avšak odvolací soud vyložil správně na základě zjištěných okolností, že služební poměr žalobce jako cestáře byl rázu soukromoprávního a že žalobce i potom, když nabyl účinnosti zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 17, sb. z. a n. z r. 1920, zůstal ve svém dosavadním služebním postavení. Nižšími soudy bylo dále zjištěno, že na podzim roku 1927 byl žalobce ze služby jako cestář propuštěn, a to proto, že se dopustil krádeže cementu. Z toho plyne, že se propuštění stalo důvodně a že služební poměr žalobcův byl jím zrušen již na podzim roku 1927, takže nárok na zaplacení služného za další léta 1928 až 1931 žalobci nepřísluší. Ustanovení § 1162 d) obč. zák. nelze sice v souzené věci použít, ježto žalobní ná-

rok nebyl vyvozován z předčasného propuštění, nýbrž ze služební smlouvy, o níž tvrdil žalobce, že trvá dále, avšak na tom nesejde, protože ani nárok ze smlouvy není po právu odůvodněn.

Čís. 14151.

Ve sporu československého státu proti rukojmímu za vývozní poplatek podle § 3 zák. čís. 418/20 Sb. z. a n. nemůže se soud zabývatí otázkou vzniku, trvání a zániku nároku na tento poplatek.

(Rozh. ze dne 7. února 1935, Rv III 999/33; důvody viz Úr. sb. 1960.)

Čís. 14152.

Jistota může býti složena i osobou třetí.

Ten, pro koho byla jistota složena, nabývá na ní zástavního práva pro nárok, v jehož prospěch byla jistota složena, ať předmět zástavy náleží komukoliv.

Jest přípustno, by byla složena jistota třetí osobou s výhradou, že jí bude jistota po uvolnění vrácena.

Je-li nesporno, že jistotu složila s touto výhradou třetí osoba, lze jejímu návrhu na vydání jistoty vyhověti, aniž je potřebí odkázati ji s jejím nárokem na pořad práva.

(Rozh. ze dne 8. února 1935, R I 1463/34.)

P r v ý s o u d vydal dr. H-ovi k jeho návrhu jistotu 1.000 Kč, složenou podle § 44/2 ex. ř. dlužníkem Františkem M-em v exekuční věci, poněvadž důvod, proč jistota byla složena, pominul a jistotu složil za povinného Františka M-a ve skutečnosti dr. H. vyhradiv si při jejím složení, že mu (dr. H-ovi) bude po uvolnění vrácena. Jistotu vydal okr. soud v L. dr. H-ovi, ačkoliv zatím byla touž vymáhající věřitelkou v jiné exekuční věci zabavena a jí přikázána k vybrání. **R e k u r s n í s o u d** k rekursu vymáhající věřitelky změnil usnesení prvního soudu a návrh dr. H-a na vydání jistoty zamítl mimo jiné z těchto důvodů: Jak vychází z exekučních spisů najevo, má proti zástavnímu právu vymáhající strany na složené jistotě k ní podle svého tvrzení dr. H. vlastnické právo. Byl-li dr. H. názoru, že vedení exekuce odporuje jeho vlastním právům, měl žalovati podle § 37 ex. ř. Odporuje tomuto ustanovení zákona, poukázal-li první soud zabavenou jistotu udánlivému vlastníku a nikoliv zástavnímu věřiteli. Jistota se má vydati zástavnímu věřiteli, mimo případ, že by udánlivý vlastník podal vylučovací žalobu s návrhem na odklad skutečného přikázání a pak sporem dokáže své vlastnické nároky.

N e j v y š š í s o u d změnil usnesení rekursního soudu a obnovil usnesení prvního soudu.